

Høringsnotat vedr. ændring af FVU- og OBU-bekendtgørelserne, inkl. læreplanerne til FV

Indledning

De to udkast til ændringer af FVU- og OBU-bekendtgørelserne, inkl. justeringer af læreplanerne til FVU, blev sendt i høring den 28. februar 2020 med frist til den 25. marts 2020. Udkastene er også lagt på høringsportalen.

Af de 48 eksterne høringsparter har 22 svaret. Af disse har 17 haft bemærkninger, der i relevant omfang adresseres i det følgende, mens 5 ikke har haft nogen bemærkninger.

Høringssvarene har givet anledning til følgende mindre justeringer af bekendtgørelsesudkastet:

- I FVU-bekendtgørelsens § 12 og OBU-bekendtgørelsens § 13 justeres formuleringen, så der ikke stilles krav om ordensregler, men om fastsættelse af rammer for deltagelse i undervisningen.
- I FVU-bekendtgørelsens § 15, stk. 2, og OBU-bekendtgørelsens § 16, stk. 1, justeres formuleringen, så den indeholder en positiv i stedet for en negativ angivelse af kravene til udbydernes markedsføring.

En oversigt med angivelse af, hvem der har afgivet høringssvar, er vedlagt.

Høringssvarene

Gennemgangen i det følgende er grupperet emnemæssigt i forhold til de temaer, som kommenteres i høringssvarene. De kommenterede temaer omfatter:

1. Mulighed for afslag på driftsoverenskomst
2. Navneforandring fra FVU-læsning til FVU-dansk
3. Afskæring af klageadgang
4. Regler for markedsføring
5. Fastsættelse af ordensregler
6. Eksamenstid og hjælpemidler til eksamen
7. Videregivelse af oplysninger
8. Lærerkvalifikationer
9. Holdstørrelser og økonomiske vilkår for OBU.

Ad.1. Mulighed for afslag på driftsoverenskomst til ansøgere uden for VUC'ets dækningsområde

En række høringsparter, som både repræsenterer driftsoverenskomstparterne herunder Dansk Folkeoplysnings samråd, AOF og Danske Erhvervsskoler og Gymnasier (DEG); samt Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Dansk Industri (DI), Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), og VEU-Rådet anbefaler, at ændringen ikke gennemføres. Det fremhæves især af DOP'erne, at ændringen vil forstærke VUC'ernes uheldige dobbeltrolle som både udbydere og dem, der har mulighed for at give afslag til andre potentielle udbydere. Desuden anfører parterne og VEU-rådet, at driftsoverenskomstparterne er gode i en anvendelsesorienteret kontekst og til at sikre diversitet i forhold til målgrupper. Generelt ønsker disse høringsparter en øget konkurrence på området, som kan minimere VUC's rolle og sikre diversitet og et stort udbud

Omvendt peger Danske Regioner og Uddannelsesforbundet på, at VUC'erne bør tildeles endnu flere muligheder for at give afslag på driftsoverenskomster, men de er generelt positivt indstillet over for den foreslåede præcisering af retsgrundlaget, svarende til styrelsens praksis i klagesager. Det samme er Danske HF & VUC.

Kommentar:

Ændringen er en stadfæstelse af den praksis, styrelsen allerede har lagt på området og truffet afgørelser ud fra. Ministeren har desuden givet udtryk for, at hun ikke ser konkurrence som et ubetinget gode i uddannelsessektoren, ligesom det er regeringens eksplicitte ønske at støtte VUC sektoren, så der ikke lukkes afdelinger som følge af etableringen af FGU. Ændringen i bekendtgørelsen betragtes som en tydeliggørelse af den nuværende retstilstand og styrelsens tolkning af den nuværende bekendtgørelse. Det ligger uden for rammerne af nærværende ændring af bekendtgørelsen at foretage ændringer, som væsentligt styrker VUC'erne, som ønsket af Danske Regioner og Uddannelsesforbundet, eller ændringer som indebærer en styrkelse af DOP'erne, som ønsket af driftsoverenskomstparterne.

Der er på denne baggrund ikke foretaget ændringer i bekendtgørelserne i forhold til høringsudkastet. Det bemærkes dog samtidig, at styringsmodellen på området forventes taget op på et senere tidspunkt i forbindelse med en mere grundlæggende diskussion af VUC's fremtidige rolle efter FGU.

Ad.2. Navneændring fra FVU-læsning til FVU-dansk

En række høringsparter, blandt andre oplysningsforbundene, DA, DI, FH og VEU-Rådet finder, at navneændringen er en god idé og ønsker i konsekvens heraf tilføjelse af en mundtlig dimension i bekendtgørelsens § 3 og læreplanerne, hvilket ville trække faget mere i retning af sprogundervisning i dansk.

Navneændring fra FVU-læsning til FVU-dansk afspejler, at der i faget er flere undervisningselementer end læsning, idet fagets undervisningselementerne også indeholder et skriftsprogligt fokus, blandt andet ordlæsning og stavning, læseforståelse, skriftlig fremstilling og brug af skriftsprog i uddannelse, job, privat- og samfundsliv. Fokus på læsning og skrivning har været centralt og er uændret siden fagets oprettelse, jf. også de almindelige lovbemærkninger fra 2000 til lovforslag om FVU, hvor mundtlighed ikke indgik som et element. Derudover er der tale om en sproglig tilpasning til praksis, idet mange udbydere såvel som deltagere i forvejen omtaler FVU-læsning som FVU-dansk.

Styrelsen har i 2019 konstateret problemer med målgruppeafgrænsning til FVU, og at FVU blev markedsført som sprogundervisning med et indhold svarende til danskuddannelserne. Formålet med FVU-dansk er at give voksne mulighed for at forbedre og supplere deres grundlæggende færdigheder i læsning, stavning og skriftlig fremstilling med henblik på videre uddannelse samt styrkede forudsætninger for aktiv medvirken i samfundet. Der er ikke tale om sprogundervisning.

Kommentar:

Imødekommelse af ønskerne om at fremhæve den mundtlige dimension i bekendtgørelsen og i læreplanerne ville trække FVU-faget mere i retning af sprogundervisning i dansk. Ud fra de anførte hensyn om FVU-fagets indhold og målgruppe er der ikke foretaget de ønskede ændringer i bekendtgørelsens § 3 og læreplanerne.

Ad 3. Afskæring af klageadgang

Folkeoplysningsforbundene, herunder AOF, finder det af retssikkerhedsmæssige hensyn uheldigt, at klageadgangen afskæres (ved indsættelse af et stk. 4 i FVU-bekendtgørelsens § 24 og stk. 2 i OBU-bekendtgørelsens § 29) og forstår ikke baggrunden for ændringen.

Kommentar:

FVU- og OBU-lovens § 19 a indeholder en bemyndigelse til at afskære klageadgangen til departementet i de tilfælde, hvor M har henlagt opgaver, fx behandling af klagesager til styrelsen. Der er tale om en udmøntning af denne bemyndigelse, ligesom tilsvarende bemyndigelser tidligere er udmøntet i bekendtgørelserne om AMU og avu. Klageafskæringen er derfor ikke taget ud af FVU- og OBU-bekendtgørelserne, da den svarer til den praksis ministeriet generelt har anlagt

Ad 4. Regler for markedsføring

Der er almindelig tilslutning blandt de høringsparter, der har indsendt høringssvar, om, at indførelsen af krav til markedsføring er rimeligt, men de fleste af disse bemærker, at det er uklart, hvad der menes med vildledende.

Kommentar:

For at imødekomme høringsparterne er FVU-bekendtgørelsens § 15, stk. 5, og OBU-bekendtgørelsens § 16, stk. 2, ændret, således at markedsføringen skal rettes mod målgruppen for henholdsvis FVU og OBU og være retvisende i forhold til det pågældende undervisningstilbuds formål og indhold.

A.5. Fastsættelse af ordensregler

Oplysningsforbundene har enstemmigt givet udtryk for, at udtrykket ordensregler ikke hører hjemme i forhold til voksne deltagere og foreslår i stedet fastsættelse af rammer, hvor deltagerne gøres bekendt med kursets formål og tilrettelæggelse med henblik på at sikre tillid, ansvar og engagement og derved understøtte deltageres motivation. Danske SOSU-skoler og Danske SOSU-skoler Bestyrelserne noterer sig, at en skoles ordensregler, herunder rygeforbud, nu også gælder for deltagere i FVU og OBU.

Kommentar:

For at imødekomme høringsparterne justeres de foreslåede regler i FVU-bekendtgørelsens § 12 og OBU-bekendtgørelsens § 13 således, at der ikke skal fastsættes ordensregler, men i stedet rammer som ovenfor beskrevet.

Derved sikres det retssikkerhedsmæssige hensyn - at deltagerne ved undervisningens start bliver gjort bekendt med de rammer, der gælder på institutionen, og de konsekvenser manglende respekt for rammerne kan få for den enkelte deltager; men uden at fastsætte egentlige ordensregler for voksne mennesker. Desuden sikres det, at der på institutioner, der udbyder såvel avu som FVU og OBU, ikke alene gælder ordensregler for deltagerne på avu, men også rammer for deltagerne på FVU og OBU.

A.6. Eksamenstiden og hjælpemidler til eksamen

Daghøjskoleforeningen og FORA har problematiseret, at eksamenstiden på FVU-dansk på opgavesæt 1 er nedsat fra 45 til 30 minutter. Daghighøjskoleforeningen og FORA stiller spørgsmålstejn ved, om der tænkes indført begrænsninger i mulighederne for at bruge hjælpemidler til eksamen på FVU-matematik, fordi det ikke længere angives i læreplanen, at alle hjælpemidler er tilladte.

Kommentar:

Alle FVU-trin på FVU-dansk afsluttes som hidtil med en skriftlig prøve. Prøven består af to opgavesæt. De nye prøvesæts niveau og det samlede antal spørgsmål i opgavesættene er uændret, ligesom det samlede tidsforbrug er det samme som hidtil på de forskellige trin. Tidsforbruget til hvert opgavesæt er dog ændret, således at tidsforbruget til opgavesæt 1 er nedsat med 15 minutter. Disse 15 minutter er dog på alle trin lagt til tidsforbruget for opgavesæt 2. Tilsvarende er der flyttet indhold fra opgavesæt 1 til opgavesæt 2, således at det afsatte tidsforbrug matcher med kravene. Der er derfor ikke ændret i læreplanerne i forhold til høringsudkastet.

Der er ikke tilsigtet nogen ændring i adgangen til at bruge alle hjælpemidler, og alle hjælpemidler er fortsat tilladte. Det fremgår af § 15 i almen eksamensbekendtgørelse, at alle hjælpemidler er tilladte, medmindre andet er fastsat i læreplanen. Det har hidtil stået i læreplanen, men med den nuværende affattelse af § 15 i er der ikke længere behov for dette.

A.7. Videregivelse af oplysninger

Danske Professionshøjskoler finder, at det uheldigt, at der indføres mulighed for at videregive oplysninger om deltagere til arbejdsløsheds-kasser. Det er efter foreningens opfattelse en uheldig sammenblanding af pålagt undervisning og voksentilbud, ligesom foreningen generelt ikke bryder sig om videregivelse af CPR-oplysninger.

Kommentar:

Reglerne i henholdsvis FVU-bekendtgørelsens § 28 og OBU-bekendtgørelsens § 34 er fastsat i henhold til bemyndigelse i FVU-og OBU-lovens § 24 a. Bestemmelsen i lovens § 24 a indeholder hjemmel til videregivelse af oplysninger på personniveau om deltagelse i FVU og OBU til arbejdsløsheds-kasser til brug for rådgivning af medlemmer om kompetenceudvikling, til at fastsætte nærmere regler om, hvilke personoplysninger der kan videregives, samt til at fastsætte regler om videregivelse til andre med tilsvarende rådgivningsopgaver.

Bemyndigelsen stammer fra lovgivning vedrørende VEU-Trepart, som blandt andet skal sikre effektiv rådgivning og administration af godtgørelse og midler fra kompetencefonde. Forslaget har været forelagt STIL som GDPR-ansvarlig, og ingen øvrige høringsparter har afgivet bemærkninger hertil. På denne baggrund er der ikke foretaget ændringer i bekendtgørelsesudkastene.

Ad 8. Lærerkvalifikationer

Uddannelsesforbundet ønsker, at FVU-bekendtgørelsens § 18, stk. 5, ændres således, at det bliver gjort til et krav og ikke blot en mulighed, at undervisningen i FVU-start varetages af lærere, der ud over at være uddannet som FVU-læselærer har en uddannelse som underviser på danskuddannelse til voksne udlændinge.

Kommentar:

Den ønskede ændring, der er en skærpelse af kravene til lærerkvalifikationer med heraf følgende økonomiske konsekvenser, falder uden for de foreslåede ændringer og medtages ikke i denne omgang.

Ad 9. Holdstørrelser og økonomiske vilkår for OBU

DA, DEG, DI, FH og VEU-Rådet bemærker, at kravene til holdstørrelse i OBU-bekendtgørelsens § 7, hvorefter undervisningen tilrettelægges som eneundervisning eller på hold med to-seks deltagere, sammenholdt med det ikke ubetydelige frafald på OBU og den fastlagte taxameterfinansiering, gør det vanskeligt at drive rentabel OBU-undervisning.

FH har desuden tilkendegivet ønske om, at der i tillæg til FVU- og OBU-bekendtgørelsernes bestemmelser om optagelse i §10 indsættes en der eksplicit giver mulighed for genvisitering ved dokumenteret progression og forlængelse af undervisningen med 60 timer.

Kommentar:

De ønskede ændringer af holdstørrelser, indsættelse af hjemmel om genvisitering op til 60 timer ved dokumenteret progression og de økonomiske vilkår ligger uden for rammerne af de aktuelle ændringer af reglerne i OBU-bekendtgørelsen, og ændringerne kan derfor ikke imødekommes på det foreliggende grundlag.

Det bemærkes afslutningsvist, at ændringer af holdstørrelsen på OBU eventuelt ventes at indgå i OBU-initiativer i anden sammenhæng.